

industry, the results of a poll of consumers' expectations of book production and the evaluation of development options for the market.

Keywords: book, book production, demand, the publisher.

Клименко О.В.

канд. фіз.-мат. наук, доц. НТУУ «КПІ»

Обітоцький І.С.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

СТАН РОЗВИТКУ ТА ПРОБЛЕМ РЕФОРМУВАННЯ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ

Досліджено стан розвитку та проблеми реформування комунального господарства сучасних умовах господарювання в рамках Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2002–2005 роки та на період до 2010 року, яку схвалено Кабінетом Міністрів України у лютому 2002 року. Визначена ефективність використання оборотних засобів на комунальному підприємстві.

Ключові слова: демонстративні проекти, служба замовника, об'єднання співвласників, делеговане управління.

Вступ. Останнім часом до проблем житлово-комунальних господарств прикута увага всього депутатського корпусу, урядовців, засобів масової інформації. І це не випадково, оскільки стан галузі значною мірою визначає умови життя населення, розвитку регіонів і рівень функціонування господарства України загалом.

На жаль, з кожним роком погіршується якість житлово-комунальних послуг. З метою виправлення ситуації, що склалася у житлово-комунальній сфері, на виконання Указу Президента України від 19 жовтня 1999 року розроблено Програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2002–2005 роки та на період до 2010 року, яку схвалено Кабінетом Міністрів України у лютому 2002 року.

Першочерговим завданням Програми є зламати систему, яка залишилася у спадок від Радянського Союзу, і забезпечувати функціонування галузі у ринкових умовах. У житлово-комунальному господарстві це здійснюється шляхом створення служб замовника, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, залучення приватних підприємств для експлуатації та обслуговування житлового фонду.

Фінансовий стан підприємства залежить від того, наскільки швидко кошти, вкладені в активи, перетворюються на реальні гроші. Найважливіші показники господарської діяльності підприємства – прибуток і обсяг

реалізованої продукції – безпосередньо залежать від швидкості обертання коштів.

Постановка завдання. Визначення ефективності використання оборотних активів на комунальному підприємстві та виявлення шляхів поліпшення ефективності діяльності підприємства.

Результати дослідження. Ефективність використання оборотних засобів визначається передусім їх оборотністю. Під оборотністю засобів розуміють тривалість перебування оборотних активів в окремих стадіях виробництва і обігу. Оборотність оборотних засобів визначається:

- тривалістю одного обороту в днях;
- кількістю оборотів за звітний період (коефіцієнт оборотності).

Тривалість одного обороту в днях визначається як відношення суми середнього залишку оборотних активів до суми односторонньої виручки за весь період. Тривалість обороту засобів – це показник, здатний одночасно відображати результати процесу матеріального відтворення – обсяг реалізації виробленої продукції і наданих послуг за певний період – і ефективність використання в цьому процесі матеріальних засобів і коштів.

Термін обороту виробничих запасів відображає час перетворення товарно-матеріальних цінностей на готову продукцію. Тривалість обороту дебіторської заборгованості відображає середній термін отримання платежу. Тривалість обороту коштів підприємства відображає час їхнього функціонування, починаючи з авансування в предмети праці і завершуючи отриманням виручки від реалізації продукції.

Для проведення аналізу візьмемо дані по КП «Управління житлово-комунального господарства» м. Славутича за 1 та 2 півріччя 2009 року та за 1 півріччя 2010 року. Собівартість товарної продукції становить відповідно: 14287,0 тис.грн., 14094,4 тис.грн. 14311,4 тис.грн., дохід від реалізації послуг – 9857,8 тис.грн., 9396,1 тис.грн., 10364,1 тис. грн.

Оборотний капітал усього становить – 32260,6 тис.грн. (01.01.09 р.), 28963,0 тис. грн.(01.07.09 р.), 26566,5 тис. грн. (01.01.10 р.), 25812,7 тис. грн. (01.07.10 р.); виробничі запаси відповідно – 8500,0 тис. грн., 7614,1 тис. грн., 7099,7 тис. грн., 6130,2 тис. грн.; дебіторська заборгованість – 22172,6 тис. грн., 21250,6 тис. грн., 19267,1 тис. грн., 19607,5 тис. грн.; грошові кошти – 1581,0 тис. грн., 91,7 тис. грн., 159,8 тис. грн., 46,4 тис. грн.

Розрахувавши за формулами коефіцієнти бачимо, що при нормативному значенні менше 52 днів тривалість 1 обороту оборотних засобів становить відповідно – 667, 643, 546 днів; коефіцієнт оборотності при нормативному значенні більше 7 складає відповідно – 0,27, 0,28, 0,33. Тривалість 1 обороту виробничих запасів складає – 111, 110, 93 днів при нормативному значенні менше 45 днів, коефіцієнт оборотності відповідно становить – 1,62, 1,64, 1,94 – при нормативному значенні більше 8. Тривалість 1 обороту дебіторської заборгованості складає у відповідності до дат, що аналізуються – 475, 462, 406 днів при нормативному значенні менше 20 днів, коефіцієнт оборотності складає – 0,38, 0,39, 0,44, при нормативному значенні більше 18. Тривалість 1 обороту коштів склала – 470, 443, 374 днів.

Тривалість одного обороту оборотних засобів в 1-ому півріччі 2009 року дорівнювала 667 днів, у 1 півріччі 2010 року вона зменшилася на 121 день або 18,1% і становить 546 днів. За перше півріччя 2009 року оборотні активи зробили 0,27 оборотів, а в першому півріччі 2010р. оборотність збільшилася на 0,06 оборотів або на 22,2% і становить 0,33 оборотів.

Тривалість одного обороту виробничих запасів в базовому періоді показує, що тривалість перетворення товарно-матеріальних цінностей у кошти дорівнювала 111 днів, а в звітному півріччі вона зменшилася на 18 днів і дорівнює 93 дні, за базовий період виробничі запаси зробили 1,62 оборотів, а за звітний – 1,94 оборотів, збільшивши при цьому оборотність на 0,32 оборотів, що становить 19,8 %.

Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості показала, що середній термін отримання платежу за надані послуги – 475 днів в першому півріччі 2009 року і 406 днів в першому півріччі 2010 року. Відхилення звітного періоду від базового становить 69 днів (14,5 %), що є гарною тенденцією в покращенні ефективності використання і пов'язано з претензійною роботою, що проводиться юридичною службою підприємства, але робота з реструктуризації заборгованості населення за житлово-комунальні послуги проводиться дуже повільними темпами. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості збільшився на 0,06 оборотів, що дорівнює 15,8 %.

Тривалість одного обороту коштів показує, що час їхнього функціонування, починаючи з авансування в предмети праці і завершуючи отриманням виручки від реалізації послуг в 1-ому півріччі 2009 року дорівнював 470 днів, а в 1-ому півріччі 2010 року він зменшився на 76 днів (16,2 %) і становить 394 дні.

Виходячи з наведених даних, можна сказати, що оборотність оборотних засобів за аналізований період прискорилося на 86 днів. Це привело :

- а) до збільшення коефіцієнта оборотності засобів на 0,06 обороти;
- б) до зниження коефіцієнта завантаження засобів в обороті на 68 коп.

На зміну оборотності оборотних активів впливають два фактори: зміна обсягу реалізації послуг; зміна середнього залишку оборотних коштів. Підприємство обсяги реалізації комунальних послуг не може збільшити в кількісному виразі, а може тільки за рахунок підвищення тарифів на ці послуги. Система цін і тарифів в житлово-комунальному господарстві визначається місцевими органами відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року. Вона розрахована на три групи споживачів – населення, бюджетні організації та підприємства.

Величину економічного ефекту від прискорення оборотності оборотних активів, можна розрахувати, користуючись і коефіцієнтом завантаження коштів в обороті. Якщо, в першому півріччі 2009 року для одержання однієї гривні виручки було витрачено 372 коп. оборотних засобів, то в першому півріччі 2010 року – 304 копійки, тобто менше на 68 копійок на кожну гривню виручки.

Зменшення собівартості наданих послуг на 231,4 тис. грн. призвело до уповільнення обертання запасів на 2 дні. Зменшення середнього залишку запасів на 1442,3 тис. грн. прискорило обертання запасів на 20 днів. Загальне прискорення обертання на 18 днів вивільнило оборотних засобів в сумі 1266,4 тис. грн. ($-18 * ((13056,6 + 12110,8 + 12825,2) : 540)$). Резервом збільшення оборотності запасів є збільшення собівартості реалізованих послуг шляхом збільшення обсягу реалізації на 231,4 тис. грн.

Оборотність дебіторської заборгованості збільшилася на 69 днів. Це призвело до збільшення коефіцієнта оборотності на 0,06 оборотів. Збільшення обсягу реалізації на 415,9 тис. грн. призвело до прискорення оборотності дебіторської заборгованості. Зменшення середнього залишку дебіторської заборгованості на 2234,0 тис. грн. призвело до прискорення обертання дебіторської заборгованості на 47 днів. В результаті прискорення оборотності дебіторської заборгованості додатково вивільнилось оборотних засобів на суму ($-69 * 45,73$) = 3155,4 тис. грн.

Для аналізу ефективності використання оборотних активів ще додатково необхідно порівняти темпи росту обсягу реалізації з темпами збільшення виробничих запасів.

Темп росту обсягу реалізації = $(8637,3 : 8221,4) * 100 = 105,1 \%$;

Темп збільшення виробничих запасів = $(6621,55 : 8063,85) * 100 = 82,1 \%$.

Як бачимо, темпи зростання обсягу реалізації вищі за темпи збільшення залишків виробничих запасів, тому дуже низькі показники ефективності використання оборотних активів, не свідчать про кризовий фінансовий стан підприємства. Але для того, щоб він був стійким, необхідно провести відповідну роботу.

Висновки. Практичне та теоретичне значення даного дослідження полягає в визначенні та дослідженні ефективності використання оборотних засобів на комунальному підприємстві.

З проведеного аналізу бачимо, що оборотні активи КП УЖКГ використовуються неефективно. Жоден з показників оборотності не відповідає нормативному значенню, але спостерігається тенденція покращення ефективності їх використання.

Перелік посилань

1. Указ Президента України «Про прискорення реформування житлово-комунального господарства» (№ 1351/99 від 19 жовтня 1999 р.) // Офіційний вісник України. – 1999. – № 42. – Ст. 2089.

2. Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2002 – 2005 роки и на період до 2010 року // Міське господарство України. – 2002. – № 1. – С.20 – 28.

3. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навчальний посібник – К. : Знання, 2000. – 207 с.

4. Господарський кодекс України №465–15 від 16.01.2004 .

5. Цивільний Кодекс України № 435–IV від 16.01.2003 .

Клименко А.В.

канд. физ.–мат. наук, доц. НТУУ «КПІ»

Обитоцький І.С.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

СОСТОЯНИЕ РАЗВИТИЯ И ПРОБЛЕМ РЕФОРМИРОВАНИЯ КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА В РЫНОЧНЫХ УСЛОВИЯХ

Исследовано состояние развития и проблемы реформирования коммунального хозяйства современных условиях хозяйствования в рамках Программы реформирования и развития жилищно-коммунального хозяйства на 2002–2005 годы и на период до 2010 года, которая одобрена Кабинетом Министров Украины в феврале 2002 года. Определена эффективность использования оборотных средств на коммунальном предприятии.

Ключевые слова: демонстративные проекты, служба заказчика, объединения совладельцев, делегированное управление.

Klimenko A.V.

Cand. Sci. Sciences, Assoc. NTU «KPI»

Obitotsky I.S.

Student FMM KPI

STATUS AND PROBLEMS OF REFORMING THE PUBLIC UTILITIES UNDER THE MARKET CONDITIONS

The state of development and problems of reforming the public utilities of modern economic conditions in the framework of the reform and development of housing and communal services for 2002–2005 and for the period up to 2010, which is approved by Cabinet in February 2002. The efficiency of the use of working capital for the utilities.

Keywords: demonstrative projects, customer service, co-owners association, delegated management.
